

مروری بر مهم‌ترین اتفاقات تلویزیون‌های جهان در سال ۲۰۱۰

آنها که آمدند، آنها که رفتند

خبرهای پر حاشیه سال بود. پایان یافتن سریال پربیننده

لاست در سال ۲۰۱۰ از اخبار پرسرو صدای سریال‌های جهان بود. لاستست سریال تلویزیونی امریکایی است که داستان بازماندگان یک سقوط هواپیمای در جزیره‌ای در مناطق گرمسیری مدار راس‌السرطان را بازگو می‌کند که پس از صحبت‌های سرمهم‌انداز در پرواز بین سیدنی-لس آنجلس در جایی در اقیانوس آرام سقوط می‌کند. هر قسمت سریال، شامل زندگی هر کدام از بازماندگان در جزیره و قسمتی از زندگی گذشته او می‌شود. اولین قسمت این سریال ۱۲۱ قسمتی در ۲۲ سپتامبر ۲۰۰۴ و قسمت پایانی آن در ۲۳ مه ۲۰۱۰ پخش شد. سریال از کانال ABC و همین‌طور کانال‌های کابلی در بسیاری از کشورهای دیگر روی آنتن رفت. با توجه به تعداد زیاد بازیگران، و فیلمبرداری آن در هاوایی، یکی از پرخرچ‌ترین سریال‌های تلویزیونی است.

اما سریال شرلوک که برای شبکه بی‌بی‌سی انگلستان ساخته شد و به نمایش درآمد نیز در میان سریال‌های جدید اسمال قابل توجه بود. قبل از ساخت سریال همه

منتظر بودند ببینند چه کسی قرار است نقش این کارآگاه محبوب ادبیات را بازی کند. این قرعه به نام بندیک کامبریاچ افتاد و وی به همراه مارتین فریمن در نقش دکتر واتسون بازی در این سریال را آغاز کردند. سه قسمت از این سریال در جولای و آگوست به روی آنتن رفت و با استقبال خوبی هم مواجه شد. شرلوک هلمز این بار یک تفاوت عمده با نمونه‌های قبل از خود داشت: او از تجهیزات مدرن و تکنولوژی از جمله اینترنت و GPS برای پیدا کردن مجرم استفاده می‌کند. این تغییرات با استقبال خوبی مواجه شد و تقریباً بیشتر مخاطبان آن را پسندیدند. در سریال جدید شرلوک که بندیک کامبریاچ نقش او را بازی می‌کند هلمز را در حال استفاده از اینترنت می‌بینیم، او از وسایل مدرنی استفاده می‌کند که شاید برای طرفداران هلمز کمی ناشنا باشد. پل مک گیگان از ارائه این تصویر از هلمز حمایت کرده و می‌گوید: در داستان‌های شرلوک هلمز او از هر وسیله‌ای برای حل معماها استفاده می‌کند و همیشه او را در داستان‌ها در حال انجام آزمایش‌های شیمیایی می‌بینیم. این سریال جدید تنها شکلی مدرن از داستان‌های هلمز است. او از وسایلی استفاده می‌کند که در دنیای مدرن امروز در دسترس او قرار می‌گیرد. من شک دارم که هلمز از سایت ویکی‌پدیا زیاد استفاده کند اما حتماً از تکنولوژی‌های جدید استفاده خواهد کرد. آنچه در این اقتباس جدید نیز خواهیم دید نشانه‌های آشنایی است که در داستان‌های هلمز می‌بینیم. خیابان بیکر و پروفیسور مورانی همچنان در داستان به عنوان نشانه‌های شناخته‌شده داستان‌های هلمز حضور دارند. جالب آنکه در این سریال دکتر واتسون که نقش او را مارتین فریمن بازی می‌کنداز جنگ‌افغانستان به انگلستان برمی‌گردد. البته این موضوع چندین تناقضی با اصل داستان نیز ندارد. در کتاب‌های کاتن دوئل دکتر واتسون پس از بازگشت از جنگ دوم انگلستان در افغانستان در سال‌های ۱۸۸۰-۱۸۷۸ هم‌خانه هلمز در بیکر استریت می‌شود. پیرس ونگر سرپرست بخش تولیدات داستانی بی‌بی‌سی ولز در مورد شخصیت هلمز می‌گوید: او باهوش، گستاخ و یک سوپر قهرمان با انرژی است که می‌خواهد به دیگران ثابت کند که باهوش‌تر از دیگران است.

ﻻﺩﻥ ﺑﻬﻮﺩﻱ
تلویزیون در سال ۲۰۱۰ با تحولات و اتفاقات و رویدادهای بسیاری همراه بود. از پیشرفت‌های تکنولوژی به خصوص پخش سه‌بعدی برنامه‌های تلویزیونی از جمله مسابقات فوتبال جام جهانی در آفریقای جنوبی گرفته تا پایان پخش سریال‌های تلویزیونی برطرفداری چون سریال لاست از مهم‌ترین اتفاقات و رویدادهای تلویزیون‌های جهان در سال ۲۰۱۰ به شمار می‌آیند. اما اسال تاک‌شوهای تلویزیونی نیز پرسر و صدا بودند. بازگشت دوباره جی لنو به NBC، رفتن لری کینگ پس از ۲۵ سال از سی‌ان‌ان و بازگشت دوباره امیتاب باچان برای اجرای مسابقه تلویزیونی «چه کسی می‌خواهد میلیونر بشود» در هند خبرهایی بودند که تا مدت‌ها صفحات تلویزیون در روزنامه‌ها و هفته‌نامه‌ها به تفسیر و بررسی آنها اختصاص داشت.

بسیاری از ناظران و منتقدان برنامه‌های تلویزیونی در مورد مهم‌ترین رویدادهای این رسانه اتفاق نظر دارند که در ادامه به برخی از مهم‌ترین آنها اشاره می‌کنیم.

بمب خبری تاک شوها

تغییرات در برنامه شو شبانه جی‌لنو در شبکه NBC اتفاق نادر و در عین حال پرسر و صدایی بود. جی لنو که در سال ۲۰۰۹ بازنشسته شده بود جای خود را به کاتن اوپراین داد اما این جابه‌جایی زمان زیادی طول نکشید. پس از آن NBC تصمیم گرفت تا جی لنو را مجدداً به برنامه اصلی شو شبانه برگرداند. قرارداد اوپراین یکجانبه لغو شد و جی لنو مجدداً به برنامه شو شبانه در مارس ۲۰۱۰ بازگشت. اوپراین که از شرایط ایجادشده راضی نبود تا مدتی نسبت به خبر اتمام اجرای برنامه‌اش واکنشی نشان نداد. پس از آن در ۲۱ ژانویه ۲۰۱۰ اعلام شد وی با پرداخت هزینه ۴۵ میلیون دلاری این برنامه شبکه را ترک می‌کند. اوپراین از نوامبر سال ۲۰۱۰ اجرای برنامه مشابهی را در شبکه TBS آغاز کرد.

رفتن لری کینگ از شبکه سی‌ان‌ان نیز سر و صدای زیاد ایجاد کرد. آخرین برنامه او بیش از دو میلیون بیننده داشت. برنامه او با نام لری کینگ لایو نخستین بار در سال ۱۹۸۵ به روی آنتن رفت. بیشتر مصاحبه‌ها در استودیو انجام می‌گیرد اما او برای مصاحبه با شخصیت‌های مورد نظرش به کاخ سفید، زندان یا مکان‌های دیگر نیز رفته است. بسیاری معتقدند راز موفقیت لری کینگ این است که او سوالات به اصطلاح نرمی را از مصاحبه‌شوندگان می‌پرسد و به همین دلیل مصاحبه‌های او مصاحبه‌های روانی هستند. پیرس مورگان جانشین لری کینگ در اجرای این برنامه شد که قرار است اولین اجرای آن در ژانویه روی آنتن رود. البته سی‌ان‌ان یک نقل و انتقال پرسر و صدای دیگر نیز در سال ۲۰۱۰ داشت و آن رفتن کریستین امانپور مجری این شبکه بود. امانپور پس از ۲۷ سال شبکه سی‌ان‌ان را ترک کرد و برای اجرای برنامه به شبکه ABC رفت. شبکه ABC را در امریکا شبکه رقب سی‌ان‌ان می‌دانند و به همین دلیل این نقل و انتقال مورد توجه ویژه‌ای قرار گرفت.

شرلوک هلمز و لاست

در میان سریال‌های به نمایش درآمده در سال ۲۰۱۰، پایان سریال لاست و آغاز پخش سریال شرلوک هلمز از

.....<
نورا حسینی •

پیشنهادهای محسن امیر یوسفی

طنازی‌های مردم ایران باستان

محسن امیریوسفی دو فیلم در انتظار اکران دارد؛ «خواب تلخ» و «آتشکار». نگاه طنز آلود او به مسائل، نقطه مشترک هر دو فیلم است. به قول خودش «طنز همیشه در زندگی، کارهای و نمایش فیلم‌هایم هست.» پیشنهاد او برای

.....<
نورا حسینی •

سال پنجم

■ شماره ۱۱۵۲ ■ سه‌شنبه ۱۴ دی ۱۳۸۹

.....<
فلو پز پیون •

ندید و این مساله را مدیون آموزش‌های نظامی و جنگی پیش از فیلمبرداری هستند. شاید تنها مورد جدی آسیب‌دیدی مسموم شدن ناشی از غذا آن هم پیش از فیلمبرداری بود. اقتصاد از زمان انتخاب بازیگران وارد این پروژه شد؛ زمانی که شبکه ای‌پاو و تهیه‌کنندگان (تام‌هنکس، گری گوتمن و استیون اسپیلبرگ) تصمیم گرفتند از ستاره‌ها استفاده نکنند. هر کدام از بازیگران اصلی دو تا سه برابر مبلغ پیشنهادی سندیکای بازیگران که روزی ۷۰۰ دلار است، دریافت کردند. آنها روزانه ۷۰ دلار هم اضافه دریافت می‌کردند و اگر در صحنه‌ای خطرناک بازی می‌کردند یا از بدلکار استفاده نمی‌کردند تا روزی ۱۵۰ دلار هم مازاد دریافت می‌کردند. در مارس ۲۰۱۰ سریال اقیانوس آرام به روی آنتن رفت و مورد استقبال بینندگان و منتقدان قرار گرفت. بیش از شش نخبستین بار در جهان شرکت تلویزیونی اسپانیایی نفر کارگردانی این سریال را بر عهده داشتند. سریال «اقیانوس آرام» در ۲۳ رشته نامزد دریافت جایزه امی شد و چند جایزه مهم آن را به دست آورد.

فوتبال در فضای سه‌بعدی

اما تکنولوژی هم اسامال در تلویزیون خیرساز بود. در حالی که علاقه‌مندان سینما با دیدن فیلم آواتار به شیوه سه‌بعدی فضای جدیدی را تجربه می‌کردند برای سه‌بعدی از این سریال بین پنج تا هفت روز بیشتر از قسمت‌های معمولی که به طور متوسط ۱۰(روزه ضبط می‌شوند، طول خواهد کشید.

پیشنهادهای محسن امیر یوسفی

سر و شکل کار و گویش بازیگران. در سریال‌های تاریخی و مذهبی سبک خاصی از گویش استفاده می‌شد. تکیه کلام و ادبیات این نوع سریال‌ها گاهی برای مخاطب طنزآمیز بود اما در مختارانه این کلیشه شکسته شده است و گویش و دیالوگ‌ها امروزی است که می‌توان آن را نقطه قوت این سریال دانست.
– از تاریخ آخرین برنامه‌ای که از تلویزیون دیدهاید چقدر می‌گذرد؟

مختارانه این هفته را از تلویزیون تماشا کردم اما زیاد اهل تماشای برنامه‌های تلویزیون نیستم.
– زمان ندارید یا برنامه‌ای توجه‌تان را جذب نمی‌کند؟

هم برنامه‌ای جذاب نداریم و هم فرصت تماشای آن را ندارم. این روزها بیشتر دنبال اکران فیلم‌هایم هستم. می‌خواهم فیلم دوم «آتشکار» قبل از جشنواره فیلم فجر اکران شود و تمام تلاشم را برای اکران آن خواهم کرد. روی فیلم‌نامه‌هایم هم برای ساخت کار می‌کنم.

– وقتی دو فیلم اکران‌نشده دارید باز هم برای ساخت تلاش می‌کنید؟

برای همین است که این روزها تمام تلاش خود را روی اکران «آتشکار» متمرکز کرده‌ام. امیدوارم اکران شود.

.....<
گفتگوی فاطمه قریبن

گفت‌وگو با مجری و کارشناس برنامه «دو نیم ساعت»

مجری – کارشناس نیاز داریم

اشاره: تاک‌شو یا گفت‌وگوی تلویزیونی از جمله قدیمی‌ترین و محبوب‌ترین قالب‌های برنامه‌سازی در تلویزیون است به گونه‌ای که کمتر شبکه تلویزیونی را در جهان می‌توان یافت که ساعت یا ساعاتی از زمان پخش خود را به برنامه‌های گفت‌وگومحور سیاسی، ورزشی، اقتصادی، فرهنگی، هنری و نظایر آن اختصاص ندهد. تاک‌شوها در شبکه‌های تلویزیونی خبری نیز که تحلیل و تفسیر رویدادها از جمله وظایف اصلی آنهاست، اهمیت ویژه‌ای دارند. برنامه «دو نیم ساعت» در تنها شبکه خبری فارسی‌زبان تلویزیون هر هفته با حضور دو مهمان و با رویکردی فرهنگی و هنری یکی از همین برنامه‌هاست که از حدود یک سال پیش، زمان آن از ۴۵ دقیقه به یک ساعت افزایش یافت و نام آن به «دو نیم ساعت» تغییر پیدا کرد. اجرا و کارشناسی گفت‌وگوهای فرهنگی و هنری این برنامه بر عهده حمیدرضا مدقق است که با او در این باره گفت‌ووی کوتاهی داشته‌ایم.

– تعداد برنامه‌های گفت‌وگوی سینمایی در تلویزون کم است و مخاطبان این برنامه هم معمولاً مخاطب خاص و اندکی هستند. فکر می‌کنید برنامه شما به این مخاطب دست پیدا کرده است؟

اتفاقاً شمار گفت‌وگوهای سینمایی در صدا و سیما کم نیست و غالب شبکه‌ها به ویژه با د در نظر گرفتن شبکه‌های برون‌مرزی مانند پرس‌تی‌وی و العالم، برنامه‌هایی از این دست دارند که هر کدام مخاطبان خاص خود را هم دارند. بنابراین نمی‌توانیم بگوییم که چنین برنامه‌هایی کم‌شمارند. البته ذکر این نکته لازم است که گفت‌وگوی «دو نیم ساعت فرهنگ و هنر» شبکه خبر که پنجشنبه شب هر هفته پخش می‌شود، یک گفت‌وگوی صرف سینمایی نیست و متناسب با رویدادهای خبری روز به سایر زمینه‌های هنری مانند تئاتر، ادبیات و هنرهای تجسمی نیز می‌پردازد. هرچند در این گفت‌وگوها، سهم سینمای ایران به دلایل کاملاً واضح، بسیار بیشتر از سایر هنر‌ها بوده است.

– بنابراین برنامه دو نیم ساعت علاوه بر طرح یک موضوع سینمایی تمام جنبه‌های هنری یک اتفاق روز را دربرمی‌گیرد...

بله، چون این برنامه از یک شبکه خبری پخش می‌شود، همان طور که گفتیم تلاش می‌کنیم موضوعاتی را برای گفت‌وگو انتخاب کنیم که متناسب با رویدادهای روز باشد. مثلاً در زمان برگزاری جشنواره تئاتر فجر، حتماً یک برنامه را به مقوله تئاتر اختصاص می‌دهیم یا در زمان برگزاری نمایشگاه کتاب سعی می‌کنیم گفت‌وویی با موضوع کتاب داشته باشیم. در ادامه پاسخ به پرسش قبلی‌تان باید بگویم برخلاف تصور شما، سهم گفت‌وگوهای سینمایی در تلویزیون کم نیست. این قبیل گفت‌وگوها همچنین حجم زیادی از تولیدات خبرگزاری‌ها و مطبوعات را هم شامل می‌شوند. در نتیجه شاید بد نباشد که بگوییم، اتفاقاً رسانه‌ها تحت تاثیر قدرت و جذابیت سینما از پرداختن به سایر رشته‌های هنری غفلت کرده‌اند. به همین دلیل ما تصمیم گرفتیم در سلسله گفت‌وگوهای زنده فرهنگی و هنری شبکه‌خبر متناسب با رویدادهای روز، به سایر هنر‌ها نیز بپردازیم و به سهم خود تا اندازه‌ای این خلأ را برطرف کنیم. اما به هر حال غیرقابل انکار است که گفت‌وگوهای سینمایی در بین مخاطبان، محبوبیت بیشتری دارد و همین موضوع هم سبب شده در ۱۱۲ گفت‌وگوی زنده فرهنگی و هنری شبکه خبر، ۸۰ برنامه به سینما اختصاص پیدا کند.

– فکر می‌کنم در مورد این برنامه به خاطر پخش آن از یک شبکه خبری تبلیغات مناسبی وجود ندارد و مردم کمتر آن را می‌شناسند.

تا آنجا که به خاطر دارم، زمانی که قرار شد میزبان شماری از چهره‌های ماندگار مثل داود رشیدی یا استاد افجه‌ای (خوشنویس) باشیم، خبر حضور آنها چندین بار در طول هفته زیرنویس شد و در بخش‌های خبری شبکه هم اعلام شد. هنگام دعوت از آقایان حاتمی‌کیا، عیاری و زنده‌یاد شکیبایی می‌این اتفاق افتاد. ضمناً همکاران‌مان در خبرگزاری‌ها هم لطف دارند و اواسط هر هفته تماس می‌گیرند و خبر برنامه آن هفته و اسامی مهمانان را منتشر می‌کنند. بنابراین، این طور نیست که تبلیغاتی وجود نداشته باشد. ضمن آنکه برنامه دو نیم ساعت فرهنگ و هنر، بیش از سه سال است که پخش می‌شود و شاید دیگر چندان نیازی به تبلیغ نداشته باشد، یعنی مخاطب علاقه‌مند به حوزه فرهنگ و هنر می‌داند که جز در موارد استثنایی، می‌تواند هر پنجشنبه‌شب شاهد یک گفت‌وگوی هنری باشد.

– در مخاطب‌شناسی این برنامه کدام قشر را هدف قرار داده‌اید؟

دست کم ما همیشه سعی کرده‌ایم عموم مخاطبان را هدف قرار دهیم. حالا قضاوت درباره اینکه تا چه اندازه در این زمینه موفق بوده‌ایم بر عهده شما و سایر همکاران رسانه‌ای است. در واقع تلاش کرده‌ایم بحث بیش از حد تخصصی نشود تا جذابیت‌هایش را در بین مایه مردم از دست ندهد. در نتیجه در هر زمینه هنری مورد بحث، چه هنگام طرح پرسش و چه هنگام گفت‌وگو، خیلی وارد جزئیات و اصطلاحات تخصصی نمی‌شویم تا مخاطب عام را از دست ندهیم. اما از طرف دیگر تلاش کرده‌ایم، به ویژه هنگامی که میزبان چهره‌های سرشناس هنری یا به اصطلاح شخصیت‌های «چهره» هستیم، تحت تاثیر خواسته برخی از مخاطبان قرار نگیریم و اسیر آفت‌های ژورنالیسم زرد و پرسش‌های سطحی و کلیشه‌ای نشویم. خلاصه اینکه هدف این گفت‌وگوها همیشه ارائه اطلاعات برای مخاطبان عام و ارتقای سلیقه فرهنگی و هنری آنان بوده. اینکه تا چه اندازه موفق شده‌ایم قضاوتش بر عهده شماست.

– ویژگی‌های یک مجری در برنامه‌هایی با این شکل و شمایل چیست؟

فکر می‌کنم ما باید به سرعت به سمت استفاده از مجری – کارشناس برویم. خوشبختانه این موضوع مورد تأکید مسوولان سازمان صدا و سیما هم هست. به نظر من مجری – کارشناس در یک گفت‌ووی زنده کسی است که موضوع برنامه و مهمانان را تعیین می‌کند، متناسب با موضوع، پرسش‌های لازم را طرح می‌کند و با آگاهی کامل از ویژگی‌های لازم برای اجرای تلویزیونی، اجرای برنامه را هم عهده‌دار می‌شود. بنابراین مجری – کارشناس شناخت کافی از موضوع گفت‌وگو و مهمانان دارد. او برخلاف مجریان معمولی فقط ۱۰ دقیقه قبل از شروع برنامه در استودیو حاضر نمی‌شود و مانند آنها شناختش از موضوع و مهمانان به چند پرسش معمولی و نام و نام‌خانوادگی مهمانان محدود نمی‌شود. بنابراین فکر می‌کنم راز موفقیت در اجرای یک گفت‌وگو همان دو موردی باشد که در بسیاری از منابع درسی روزنامه‌نگاری بر آنها تأکید شده است: تسلط مصاحبه‌گر بر موضوع مصاحبه و شناخت قبلی او از مصاحبه‌شونده. طبعاً در مصاحبه‌های تلویزیونی، مصاحبه‌کننده علاوه بر این دو مورد باید از ویژگی‌های رسانه تلویزیون هم شناخت داشته باشد.

– در مورد ویژگی‌های بصری و شکل و شمایل این نوع برنامه‌ها چه نظری دارید؟

فقط اینکه ویژگی‌های تلویزیون را از یاد نبریم. یادمان باشد که تلویزیون، رسانه‌ای تصویری است و تفاوت اصلی آن با سایر رسانه‌ها در همین نکته است. گفت‌وگوهای تلویزیونی باید تصویری باشند. انتخاب زوایای دوربین و کارگردانی کار باید به درستی انجام بگیرد. نورپردازی، دکور و آیت‌های میان‌برنامه هم اهمیت بسیاری دارند. بی‌توجهی به این موارد، مصاحبه تلویزیونی را به نوع دیگری از مصاحبه تبدیل می‌کند که امکان دارد مناسب رسانه دیگری مانند رادیو باشد. در مجموع، تسلط مصاحبه‌کننده، استفاده کامل و صحیح از ویژگی‌های رسانه تلویزیون و شناخت دقیق از مخاطبان برنامه، لازمه موفقیت گفت‌وگوهای تلویزیونی است.

.....<
گفتی

■ «قاصدک‌ها»ی حسن پور در شبکه آموزش

مهر: مجموعه «قاصدک‌ها» به تهیه‌کنندگی و کارگردانی سیروس حسن‌پور برای شبکه آموزش مراحل نگارش را سپری می‌کند. مستندنمایی «قاصدک‌ها» در ۱۰ قسمت با موضوع فداکاری برای شبکه آموزش تولید می‌شود. در این مستند افرادی با مشاغل مختلف در جامعه نشان داده می‌شوند که به نوعی نشان عمومی فداکاری دارند اما دیده نشده‌اند. این مجموعه در حال حاضر مرحله تحقیق و نگارش را سپری می‌کند و با انتخاب بازیگران تولید می‌شود.

■ معرفی اساتید هنر در «پرنیان»

مهر: مجموعه «پرنیان» با موضوع معرفی اساتید برجسته هنرهای معاصر ایران از شبکه آموزش روی آنتن می‌رود. مجموعه «پرنیان» به تهیه‌کنندگی و کارگردانی محمدرضا جعفری به معرفی اساتید برجسته هنری معاصر کشور در زمینه‌های مختلف نقاشی، خوشنویسی و معرفی آثار برجسته آنها در ۵۰ قسمت ۱۰ دقیقه‌ای می‌پردازد. این برنامه هر شب ساعت ۲۲:۳۰ از شبکه آموزش روی آنتن می‌رود.